

Postanowienie z dnia 9 grudnia 1997 r.

II UZ 111/97

Sprawą o określenie podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne (art. 393 pkt 5 KPC) jest sprawa odnosząca się do podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne, a zatem dotycząca wszystkich elementów, od których zależy wysokość składki.

Przewodniczący SSN: Barbara Wagner (sprawozdawca), Sędziowie SN: Jerzy Kuźniar, Zbigniew Myszka.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 9 grudnia 1997 r. sprawy z wniosku Międzywojewódzkiej Handlowej Spółdzielni Inwalidów w K. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych-Oddziałowi w K. o wysokość składek, na skutek zażalenia wnioskodawcy od postanowienia Sądu Apelacyjnego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Krakowie z dnia 1 lipca 1997 r. [...]

p o s t a n o w i ł:

o d d a l i ć zażalenie.

U z a s a d n i e n i e

Sąd Apelacyjny-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Krakowie postanowieniem z dnia 1 lipca 1997 r. [...] odrzucił kasację Międzywojewódzkiej Handlowej Spółdzielni Inwalidów w K. od wyroku tegoż Sądu z dnia 7 maja 1997 r. jako niedopuszczalną na podstawie art. 393 pkt 5 KPC

Spółdzielnia postanowienie to zaskarżyła zarzucając w zażaleniu z dnia 30 sierpnia 1997 r. „obrazę przepisu art. 393 pkt 5 KPC przez błędną jego wykładnię, sprowadzającą się do twierdzenia, że sprawy o określenie podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne są tożsame ze sprawami o ustalenie przez uprawniony organ ustawowo określonego procentowego wskaźnika wymiaru składki na

ubezpieczenie społeczne”. W uzasadnieniu zarzutu skarżąca wywodziła, że sprawa rozpatrywana przez Sąd Apelacyjny nie dotyczyła podstawy wymiaru składek, gdyż przedmiotem sporu był „procentowo określony wskaźnik wymiaru składek”. Już z tytułu rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29 stycznia 1990 r. w sprawie wysokości i podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne, zgłaszania do ubezpieczenia społecznego oraz rozliczania składek i świadczeń z ubezpieczenia społecznego (jednolity tekst: Dz. U. z 1993 r. Nr 68, poz. 330 ze zm.) wynika, że „czym innym jest wysokość składki a czym innym podstawa wymiaru składek”. Najogólniej podstawę wymiaru składek można, zgodnie z § 7 powołanego rozporządzenia, określić jako dochód w gotówce i naturze uzyskany przez pracownika. Zaskarżona decyzja nie dotyczyła wadliwego obliczenia dochodu, a w konsekwencji odprowadzenia składki w nieodpowiedniej wysokości, ale niewłaściwego zastosowania procentowego wskaźnika wymiaru składki.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zakład Ubezpieczeń Społecznych-Oddział w K. zobowiązał Międzywojewódzką Handlową Spółdzielnię Inwalidów w K. do zapłaty kwoty 1.896,55 zł, wraz z odsetkami - 797,50 zł oraz opłatą dodatkową - 379,31 zł, z tytułu różnicy między składką należną a uiszczoną za pracownicę Alicję K. w okresie od listopada 1993 r. do listopada 1994 r. Organ rentowy ustalił bowiem, że brak było podstaw do zastosowania w odniesieniu do tej pracownicy składki w wysokości określonej w art. 20 ust. 5 ustawy z dnia 9 maja 1991 r. o zatrudnieniu i rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych (Dz.U Nr 46, poz. 201 ze zm.). Zarówno Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Krakowie - oddalając wyrokiem z dnia 23 października 1996 r. odwołanie, jak i Sąd Apelacyjny-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Krakowie - oddalając apelację, decyzję tę uznały za odpowiadającą prawu. Kasację wniesioną od wyroku Sądu II instancji przez Międzywojewódzką Handlową Spółdzielnię Inwalidów Sąd Apelacyjny odrzucił jako niedopuszczalną ze względu na przedmiot sporu.

Na etapie postępowania zażaleniowego wyjaśnienia wymaga kwestia przedmiotu rozpoznawanej sprawy. Ustalenie w tym zakresie jest niezbędne do

oceny zasadności zażalenia. Zgodnie z treścią art. 393 pkt 5 KPC kasacja nie przysługuje w sprawach "o określenie podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne". Pojęcie „podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne” występuje w licznych przepisach prawa ubezpieczenia społecznego. Jest to więc termin języka prawnego. Jego znaczenie prawne nie budzi zasadniczo wątpliwości. Wydane w wykonaniu upoważnienia zawartego w art. 33 ust. 2 ustawy z dnia 25 listopada 1986 r. o organizacji i finansowaniu ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 1989 r. Nr 25, poz. 137 ze zm.) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29 stycznia 1990 r. określa w mającym ogólne zastosowanie § 7, czym jest i co stanowi podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne pracowników oraz wskazuje kazuistycznie jej składniki i sposób wyliczenia.

Art. 393 pkt 5 KPC nie wyłącza kasacji w sprawach o podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne, lecz o określenie podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne. Nadto, w przepisie tym użyty został termin „określenie” podstawy wymiaru składek nie zaś jej „ustalenie”, „wyliczenie”, „obliczenie” lub inny wyraz synonimiczny. Powyższe wskazuje na konieczność szerszego rozumienia zwrotu „określenie podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne” niż tylko jako „ustalenie dochodu, od którego pracodawca zobowiązany jest odprowadzić składki „na ubezpieczenie społeczne.” Spór o zastosowany wskaźnik wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne jest w swej istocie sporem o określenie podstawy wymiaru składki. Jego przedmiotem nie jest wszak ustalenie samej tylko wielkości owego wskaźnika. Ten, wyznaczony w normie prawnej procentowo ściśle oznaczoną cyfrą lub liczbą, jest bezsporny. Spór o zastosowany wskaźnik wymiaru składki jest sporem o kwotowy odpowiednik procentowej części pewnej wielkości, wielkości, którą stanowi podstawa wymiaru składki. W tym też sensie dotyczy podstawy wymiaru składki. Dotychczasowe rozważania upoważniają do konkluzji, że przez sprawę „o określenie podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne” należy na gruncie art. 393 pkt 5 KPC rozumieć sprawę odnoszącą się do podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne, a zatem dotyczącą wszystkich elementów, od których zależy ostatecznie kwotowa wysokość składki na ubezpieczenie społeczne.

Mając powyższe na względzie Sąd Najwyższy, stosownie do treści art. 385 KPC w związku z art. 393¹⁹ KPC i art. 397 § 2 KPC, orzekł jak w sentencji.

=====